

Jurgita Mitrulevičiienė
2024-03-01

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

2024-03-01 Nr. T-24

Marijampolė

1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas KPT nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas, jos (-ų) trumpas aprašymas).	<p>Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas atliktas Marijampolės regiono plėtros taryboje (toliau – Taryba) vadovaujantis Tarybos administracijos direktorės pavedimu.</p> <p>KPT nustatymas atliktas regiono plėtros planavimo dokumentų rengimo srityje.</p> <p>Vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi, regionų plėtros planai (toliau – RPPI) – 4–10 metų trukmės planavimo dokumentai, kuriuose atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane nustatytas teritorijos naudojimo privalomąsias nuostatas nustatoma regiono plėtros plano teritorinė aprėptis, pateikiami išsamūs konkretaus regiono situacijos analizės rezultatai, atskleidžiamos problemos ir jų priežastys regione; nustatomi regiono plėtros tikslai ir jų poveikio rodikliai, regiono plėtros uždaviniai ir jų rezultato rodikliai; nurodomi savivaldybių tarybų bendru sutarimu suformuotų funkcinių zonų vystymo veiksmams; suplanuojamos regiono plėtros tikslų ir uždavinių įgyvendinimo pažangos priemonės, nurodomas preliminarus pažangos lėšų poreikis kiekvienai pažangos priemonei įgyvendinti ir pažangos priemonių įgyvendinimo rezultato ir produkto rodikliai.</p> <p>Vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, regiono plėtros taryba rengia, tvirtina RPPI, jo pakeitimus, koordinuoja ir kontroliuoja RPPI įgyvendinimą.</p>
2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą	KPT Taryboje nustatymą atliko Tarybos administracijos ekspertė Agnė Norutė, kuri Tarybos administracijos direktoriaus 2021-06-16 įsakymu Nr. V-29 „Dėl asmens, atsakingo už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę, paskyrimo“ buvo paskirta atsakinga už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę Taryboje.
3. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.	KPT nustatymo pradžios laikas – 2024 m. sausio 24 d. KPT nustatymo pabaigos laikas – 2024 m. kovo 1 d. Analizuotas laikotarpis: 2022–2023 m.
4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą	<p>Atliekant KPT nustatymą ir nustatant aktualias rizikas buvo vadovaujama Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijomis¹. Nustatant rizikas atsižvelgta į tai, kad:</p>

¹ Patvirtintos Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“;

- Tarybos darbuotojų padarytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar pažeidimų nenustatyta, skundų ar pranešimų apie veiksmus ar priimtus sprendimus Taryboje nebuvo gauta, viešai prieinamos informacijos, aktualios korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui, neužfiksuota;
- 2018 m. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos buvo atlikta Korupcijos rizikų analizė regionų plėtros srityje (pažymėtina, kad šioje ataskaitoje dalis pateiktų išvadų nėra aktualios, nes Taryba, kaip naujas juridinis asmuo su tokiais funkcijomis, kokios nustatytos Regioninės plėtros įstatymo 2020-06-11 redakcija, savo veiklą pradėjo 2021 m. kovo mėnesį);
- Taryboje atliktus teisės aktų, reglamentuojančių įstaigos veiklą, antikorpucinius vertinimus antikorpuciniu požiūriu rizikingų teisės aktų projektų nuostatų nenustatyta;
- Marijampolės regiono plėtros tarybos veiklos ir valdymo audito su vidaus kontrolės vertinimo vidaus audito ataskaitoje² pateikta išvada – audituojamuoju laikotarpiu Taryboje vidaus kontrolės, įskaitant finansų kontrolę, sistema funkcionuoja labai gerai; Taryboje visa rizika yra nustatyta ir valdoma, reikšmingų vidaus kontrolės trūkumų nerasta, todėl vidaus kontrolė vertinama labai gerai; veiklos pažeidimų nenustatyta;
- Atlikta darbuotojų apklausa (klausimyno forma pridedama).

Regiono plėtros planavimo dokumentų rengimo srityje nustatytos šios rizikos:

1. Nepakankamai reglamentuotos antikorpucinio elgesio taisyklės sudaro prielaidas korupcijai, poveikio darymui (R_1);
2. Nesudarytos sąlygos suinteresuotiems asmenims susipažinti su rengiamais regiono plėtros planavimo dokumentų projektais ir dalyvauti jų rengime sudaro prielaidas sprendimus priimti neatsižvelgiant į suinteresuotų šalių poziciją (R_2).

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6 R_1	9	12	15
	Žemas	2	4 R_2	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

4.1. Raudonas rizikingumo lygis
(žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)

Atliekant KPT nustatymą Taryboje regiono plėtros planavimo dokumentų rengimo srityje raudono rizikingumo lygio rizikų nenustatyta.

4.2. Geltonas rizikingumo lygis
(žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)

R_1 – Nepakankamai reglamentuotos antikorpucinio elgesio taisyklės sudaro prielaidas korupcijai, poveikio darymui.

Analizuojant R_1 rizikos poveikį Tarybos veiklai ir kilimo tikimybę buvo vertinamas galimas (hipotetinis) neigiamas poveikis ir pasireiškimas, atsižvelgiant į tai, kad rizikos įstaigoje iki šiol nebuvo pasireiškusių ir iki šiol nepadarė poveikio jos veiklai, reputacijai, finansams. Tačiau įvertinus rizikų poveikio veiklai kriterijų, nustatytas pastebimas poveikio lygis (3 balai). Įvertinus rizikų tikimybės kriterijų, nustatyta žema (2 balai) pasireiškimo tikimybė. Bendras R_1 rizikos įvertinimas – 6 balai:

² Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus 2023 m. gruodžio 22 d. Marijampolės regiono plėtros tarybos veiklos ir valdymo audito su vidaus kontrolės vertinimu vidaus audito ataskaita, Nr. VA-5;

	<p>$T(2) \times P(3) = R_1(6)$</p> <p>Tokie rizikos poveikio ir tikimybės lygiai pasirinkti atsižvelgiant į tai, kad Tarybos teisės aktuose ne visada aiškiai reglamentuotos antikorpucinio elgesio normos ar taisyklės, atsižvelgiant į veiklos specifiką (pvz., savivaldybės teikia pasiūlymus dėl projektų įtraukimo į RPPI), ir nėra išsamiai nustatyti pagrindiniai darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorpucinio elgesio standartai, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, taip pat aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir darbuotojų veiksmai su jais susidūrus.</p>
<p>4.3. Žalias rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)</p>	<p><i>R₂ – Nesudarytos sąlygos suinteresuotiems asmenims susipažinti su rengiamais regiono plėtros planavimo dokumentų projektais ir dalyvauti jų rengime sudaro prielaidas sprendimus priimti neatsižvelgiant į suinteresuotų šalių poziciją.</i></p> <p>Analizuojant R₂ rizikos poveikį Tarybos veiklai ir kilimo tikimybę buvo vertinamas galimas (hipotetinis) neigiamas poveikis ir pasireiškimas, atsižvelgiant į tai, kad rizikos įstaigoje iki šiol nebuvo pasireiškusių ir iki šiol nepadarė poveikio jos veiklai, reputacijai, finansams.</p> <p>Įvertinus rizikų poveikio veiklai kriterijų, nustatytas žemas poveikio lygis (2 balai). Įvertinus rizikų tikimybės kriterijų, nustatyta žema (2 balai) pasireiškimo tikimybė. Bendras R₂ rizikos įvertinimas – 4 balai:</p> <p>$T(2) \times P(2) = R_2(6)$</p> <p>Tokie rizikos poveikio ir tikimybės lygiai pasirinkti atsižvelgiant į tai, kad Tarybos teisės aktuose yra reglamentuotas Partnerių grupės dalyvavimas RPPI rengimo procese, be to, remiantis susiklosčiusia praktika, Partnerių grupei pateikiama papildoma informacija posėdžiuose, taip pat informuojant el. paštu apie RPPI pažangos priemonių rengimo pradžią, taip sudarant galimybę iškomunikuoti savo poziciją bet kuriame RPPI rengimo etape.</p> <p>RPPI projektai, vadovaujantis Strateginio valdymo metodikos 12 p. nustatytu reikalavimu dėl konsultavimosi su visuomene, taip pat viešinami Tarybos interneto svetainėje, o tai sudaro galimybes visuomenei susipažinti su RPPI projektu.</p>
Kita informacija	
<p>5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo</p>	<p>Siūloma atlikti R₁ rizikos sritį reglamentuojančių teisės aktų detalesnę analizę ir įvertinti poreikį parengti antikorpucinio elgesio kodeksą ar taisykles, kurie, atsižvelgiant į veiklos specifiką, aiškiau reglamentuotų pagrindinius darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorpucinio elgesio standartus, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, taip pat aprašyti galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejus ir darbuotojų veiksmus su jais susidūrus.</p>
<p>6. Kitos pastabos</p>	-
<p>7. Priedai</p>	<p>Darbuotojų klausimyno forma, 2 lapai; Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 1, 2 lapai.</p>
<p>Išvadą parengęs asmuo: (Vardas ir pavardė, pareigos)</p>	<p>Agnė Norutė, Marijampolės regiono plėtros tarybos administracijos ekspertė</p>

Apklausa korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui

Marijampolės regiono plėtros tarybos administracijoje atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas regiono plėtros planavimo dokumentų rengimo srityje.

Apklausa skirta darbuotojams, kurie dalyvauja rengiant regiono plėtros plano bei jo pakeitimų projektus.

1. Ar, jūsų nuomone, pakankamai reglamentuotas regiono plėtros plano (toliau – RPPI) projekto rengimo procesas?

- Taip, reglamentuotas procesas, numatyti jo etapai
- Ne
Pateikti komentarą

2. Ar visoms savivaldybėms sudaromos vienodos sąlygos pateikti pasiūlymus dėl projektų įtraukimo į RPPI (toliau – Pasiūlymai)?

- Taip, kvietimai siunčiami visoms savivaldybėms
- Ne, RPT įvertina ar pagal finansavimo gaires savivaldybė atitinka reikalavimus ir siunčia kvietimus tik atitinkančioms
- Kita _____
Pateikti komentarą

3. Ar gavus Pasiūlymus atliekamas jų įvertinimas finansavimo gairių ir (ar) išankstinių sąlygų reikalavimams?

- Taip
- Ne
Pateikti komentarą

4. Ar aišku, kokių veiksmų imtis kai Pasiūlymas neatitinka Gairių reikalavimų?

- Taip
- Ne
Pateikti komentarą

5. Ar buvo atvejų, kai įtarėte, kad Pasiūlymo teikėjas siekia daryti poveikį dėl Pasiūlymo įtraukimo į RPPI?

- Taip
- Ne
Pateikti komentarą

6. Ar yra nustatytos aiškios procedūros, ką daryti įtarus, jog Pasiūlymo teikėjas siekia daryti poveikį dėl Pasiūlymo įtraukimo į RPPI?

- Taip
- Ne
Pateikti komentarą

7. Ar, jūsų nuomone, pakanka visuomenės ir socialinių ekonominių partnerių įtraukimo rengiant regiono plėtros planą?

- Taip, sudaryta galimybė visiems suinteresuotiems susipažinti su RPPI projektu ir pareikšti nuomonę
- Ne
Pateikti komentarą

8. Ar, jūsų nuomone, Partnerių grupei sudaryta galimybė dalyvauti visame RPPI rengimo procese nuo pažangos priemonės rengimo pradžios iki RPPI patvirtinimo?

- Taip
- Ne
Pateikti komentarą

9. Ar, jūsų nuomone, aišku, kada administracijos darbuotojas turi nusišalinti nuo RPPI rengimo?

- Taip
- Ne
Pateikti komentarą

Dėkojame už atsakymus

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados priedas Nr. 1	
1. Rizika (pavadinimas, lygis)	Rizika: Nepakankamai reglamentuotos antikorpucinio elgesio taisyklės sudaro prielaidas korupcijai, poveikio darymui (R ₁). Lygis: geltonas (vidutinis) rizikingumo lygis (6 balai)
2. Veiklos sritis (-ys) ir viešojo sektoriaus subjekto administracijos padalinys (-iai), kuriame (-iuose) ji nustatyta	Veiklos sritis: regiono plėtros planavimo dokumentų rengimo. Viešasis subjektas: Marijampolės regiono plėtros taryba (toliau – Taryba).
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas):	<p>Tarybos administracija³, rengdama regiono plėtros planavimo dokumentus, vadovaujasi vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymu, Strateginio valdymo įstatymu ir Strateginio valdymo metodika⁴, atsižvelgia į 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos⁵, 2022–2030 metų regionų plėtros programos⁶, regioninių pažangos priemonių finansavimo gairių nuostatas bei įvertinus Marijampolės regiono savivaldybių vykdomųjų institucijų pateiktus pasiūlymus⁷ dėl projektų įtraukimo į regiono plėtros planą (toliau – RPPI), o konkrečių darbuotojų pareigos apibrėžtos pareigybės aprašymuose.</p> <p>Taip pat Tarybos administracija savo veikloje vadovaujasi Marijampolės regiono plėtros tarybos administracijos darbo reglamentu⁸, Marijampolės regiono plėtros tarybos administracijos tarnybinės etikos kodeksu⁹, tačiau šiuose teisės aktuose nėra išsamiai nustatyti pagrindiniai darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorpucinio elgesio standartai, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, taip pat aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir darbuotojų veiksmai su jais susidūrus.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Marijampolės regiono plėtros tarybos 2021–2023 metų korupcijos prevencijos programa¹⁰, kuri parengta pagal 2021 m. galiojusią Korupcijos prevencijos įstatymo redakciją, baigta įgyvendinti.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad regiono plėtros taryba nėra įtraukta į nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojusiam Korupcijos prevencijos įstatyme įtvirtintą viešojo sektoriaus subjekto sąvoką, šio įstatymo nuostatos taikytinos tiek, kiek tai būtina korupcijos prevencijos tikslams Taryboje pasiekti. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus Tarybos funkcijas, korupcijos pasireiškimo tikimybę, atlikto vidaus audito išvadas, siūloma parengti korupcijos prevencijos veiksmų planą.</p>

³ Vadovaujantis Regioninės plėtros įstatymo 23 str. 1 dalimi Tarybos Kolegija tvirtina regiono plėtros planą ir jo pakeitimus, o vadovaujantis 26 str. 11 dalimi, Tarybos administracija rengia dokumentus, kuriuos turi tvirtinti kolegija;

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimas Nr. 292 „Dėl Strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“;

⁵ Patvirtinta 2022 m. rugpjūčio 3 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2022) 5742;

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimas Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – RPP);

⁷ Įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 punktą;

⁸ Patvirtintas Marijampolės regiono plėtros tarybos administracijos direktoriaus 2021 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. V-15;

⁹ Patvirtintas Marijampolės regiono plėtros tarybos administracijos direktoriaus 2022 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. V-1;

¹⁰ Patvirtinta Marijampolės regiono plėtros tarybos 2021 m. birželio 16 d. sprendimu Nr. S-14

4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

1. Nėra išsamiai nustatyti pagrindiniai darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorupcinio elgesio standartai, kuriais siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, taip pat aprašomi pavyzdiniai galimos korupcinio pobūdžio rizikos atvejai ir darbuotojų veiksmai su jais susidūrus;

2. Baigus vykdyti Marijampolės regiono plėtros tarybos 2021–2023 metų korupcijos prevencijos programą nėra nustatytos korupcijos prevencijos priemonės, vykdytinos Taryboje.

5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksnių pašalinimo priemonės:

Nr.	Priemonės aprašymas	Atsakingas subjektas:	Įvykdymo terminas:
1.	Parengti Marijampolės regiono plėtros tarybos administracijos antikorupcinio elgesio kodeksą	asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę Taryboje	Per du mėnesius nuo Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados patvirtinimo dienos.
2.	Parengti Marijampolės regiono plėtros tarybos korupcijos prevencijos veiksnių planą	asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir jos kontrolę Taryboje	Per vieną mėnesį nuo Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados patvirtinimo dienos.